

УДК 343.163

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРОКУРОРА У ДОСУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Єна І. В.

Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

Стаття містить дослідження поглядів вчених-юристів, щодо визначення поняття «компетенції» у теорії права та поняття кримінальної процесуальної компетенції, в процесі аналізу яких сформульовано визначення та структурні елементи кримінальної процесуальної компетенції прокурора у досудовому провадженні.

Ключові слова: компетенція, кримінально процесуальна компетенція, повноваження, права та обов'язки, предмет відання, кримінальна процесуальна функція, прокурор.

Сучасний період розвитку українського суспільства характеризується активним реформуванням всіх сфер життєдіяльності. Особливе місце в цьому процесі належить судово-правовій реформі, якій притаманна зміна законодавства, в тому числі кримінального процесуального. Оновлення кримінального процесуального законодавства України, а саме, прийняття нових нормативно-правових актів, внесення змін та доповнень до діючого законодавства торкнулось багатьох інститутів кримінального процесуального права, що у свою чергу призводить до зміни деяких теоретичних положень і понять, які протягом багатьох років склались та закріпились в науці кримінального процесу. Тому, на наш погляд, назріла необхідність вивчення та дослідження нових поглядів, концепцій, ідей та теоретичного уточнення на їх основі певних положень науки кримінального процесу.

У зв'язку з цим, саме сьогодні, коли і серед науковців, і серед працівників правоохоронних органів точаться дискусії навколо процесу реформування органів прокуратури, які тривають вже протягом певного часу, та активувались в світлі прийняття нового КПК України, особливу актуальність набувають питання визначення та функціонального призначення кримінальної процесуальної компетенції прокурора у досудовому провадженні, оскільки діяльність прокурора у досудовому процесі є пріоритетною і саме вона зазнає суттєвих змін у визначенні завдань, функцій, повноважень.

Успіх реформування, удосконалення роботи органів прокуратури багато в чому залежить від того, наскільки ефективні юридичні засоби та інструменти будуть використовуватись, та наскільки їх застосування буде результативним та забезпечить надійне функціонування правової системи. Одним із суттєвих та значущих елементів механізму правового регулювання є такий правовий феномен, як *компетенція*.

Ефективне використання компетенції в державно-правовій діяльності забезпечує вирішення політичних, соціальних, економічних завдань, які стоять перед державою на сучасному етапі розвитку. І в залежності від того, наскільки повно буде

встановлена сутність цього поняття, визначені та проаналізовані її структурні елементи, буде залежати ефективність застосування цього правового інструменту.

Дослідженню поняття та сутності компетенції як правового явища присвятили свої дослідження такі вчені-юристи, як Ю.А. Тихомиров, Лазор А.О., Єсіна А.С., Б.М. Лазарев, Л.М. Лобойко, І.Л. Бачило, тощо.

Поняття «компетенція» є переважно категорією юридичної науки, міститься в юридичній літературі та використовується в законодавстві.

Нажаль, в сучасній правовій науці досі немає єдиного чіткого визначення поняття «компетенція», його наукового тлумачення, рекомендацій щодо його застосування, особливо при законотворчості. Для законодавства України дуже важливим є єдине розуміння та рівноцінне використання цього терміну, оскільки на сьогодні термін «компетенція» міститься у багатьох нормативних актах, в тому числі Конституції України, Кримінальному процесуальному кодексі України, Законах України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про прокуратуру», тощо. Однак, в жодному з них, наприклад у статтях, які роз'яснюють терміни, не міститься визначення поняття «компетенція», не розмежовуються поняття «компетенція» та «повноваження», «права та обов'язки». Ці та інші терміни часто використовуються як рівнозначні, та не виділяються їх особливості. Більш того, він часто не застосовується тоді, коли в змісті мова йде саме про компетенцію.

Наслідком цього може бути невірно встановлена компетенція державного органу, визначені завдання, які він повинен виконувати, невірно визначені предмет відання, повноваження, що буде призводити до неефективності, помилковості функціонування цього органу, і може призвести до негативних наслідків у різних сферах життєдіяльності суспільства і держави.

Все це свідчить, нажаль, про відсутність правової традиції використання цього поняття.

На нашу думку, виправити ситуацію, що склалась, можливо. Для цього слід сформулювати єдине, чітке наукове визначення поняття «компетенція», закріпити його на законодавчому рівні та забезпечити єдинообразне його застосування. Ми пропонуємо закріпити це поняття у Конституції України, що забезпечить його єдине розуміння та використання, і при законотворчості, оскільки всі нормативні акти повинні відповідати Конституції, і при реалізації норм права при практичній діяльності. Тим самим, будуть усунуті проблеми протиріччя в законодавчому та правозастосовчому використанні цього поняття.

Але вирішити це завдання буде досить складно, оскільки існує тісна залежність від процесу реформування і конституційного ладу взагалі і окремих державних органів, в тому числі правоохоронних, що заважає зробити остаточні висновки щодо змісту та структури компетенції. Це свідчить про те, що компетенція, в тому числі і кримінальна процесуальна є нестатичною, рухливою категорією, на зміст якої впливають і державні перетворення, і політичні, економічні, соціальні процеси. Тобто, обсяг компетенції державних органів може змінюватись, а іноді і досить суттєво, (наприклад, обсяг компетенції органів прокуратури, досудового слідства), тому, на нашу думку, не виправданою є позиція тих авторів, які пропонують при визначенні поняття «компетенція» зазначати конкретні повноваження того чи іншого органу.

Наприклад такого підходу дотримується А.М. Захарченко, який визначає поняття «господарської компетенції місцевих державних адміністрацій» якскупність пе-

редбачених законодавством прав, обов'язків і повноважень місцевих державних адміністрацій щодо створення суб'єктів господарювання, припинення діяльності цих суб'єктів, планування та регулювання господарської діяльності, здійснення контролю у сфері господарювання в межах підвідомчих їм територій [1, с. 3-4]. О.І. Головка, виходячи з нормативного підходу до визначення компетенції, пропонує її розуміти як сукупність повноважень щодо предметів та об'єктів діяльності ЄС, а також повноважень щодо прийняття правових актів з відповідною юридичною силою згідно із установчими договорами [2, с. 8]. В теорії права термін «компетенція» використовується тільки стосовно державних органів, які державою наділяються владними повноваженнями. Так, Ю.С. Шемшученко, зазначає, що під компетенцією слід розуміти повноваження державного органу [3, с. 17]. В.К. Макутов, вважає, що компетенція – це сукупність прав та обов'язків, якими державний орган наділений законом [4, с. 62]. В.І. Козицький, зазначає, що компетенція є головним елементом правового статусу державного органу [5]. Як бачимо, всі зазначені автори у своїх визначеннях виділяють різні складові елементи компетенції, але використовують цей термін тільки щодо державних органів та їх посадових осіб.

Компетенція органів державної влади, до яких належить і прокуратура, закріплена законодавчо - в Конституції України, кодексах, законах інших нормативно-правових актах, і слід погодитись з думкою А.О. Ткаченко, про те, що зміст компетенції залежить від місця, яке займає державний орган у механізмі держави, відповідно чим вище місце займає державний орган або його посадова особа в ієрархічній системі органів державної влади, тим ширше є обсяг компетенції, яким його наділено [6, с. 193].

Розкриваючи сутність компетенції органу державної влади, А.Ф. Мельник та О.Ю. Оболенський у своєму навчальному посібнику вказують, що компетенція органу державної влади - це владні повноваження органу, той чи інший обсяг державної діяльності, покладений на певний орган, або коло передбачених правовим актом питань, яке може вирішувати цей орган, сукупність функцій та повноважень органу з усіх встановлених для нього предметів відання [7, с. 329]. В.Б. Авер'янов вважає, що компетенція – це сукупність встановлених в офіційній – юридичній чи неюридичній – формі прав та обов'язків, тобто повноважень будь-якого органу або посадової особи, які визначають можливості цього органу або посадової особи приймати обов'язкові до виконання рішення, організувати та контролювати їх виконання, вживати у необхідних випадках заходи відповідальності, тощо [8, с. 196]. О.Ф. Скакун розглядає компетенцію державного органу як закріплену законом або підзаконним актом сукупність його владних повноважень (прав і обов'язків), юридичної відповідальності й предметів відання (функціонального призначення) [9, с. 594]. А. О. Лазор дійшов висновку, що компетенція є складною правовою категорією, визначеною Конституцією і законами України, та містить у собі предмет відання і повноваження, характеризується внутрішньою єдністю й узгодженістю [10, с. 64]. Ю.Г. Кальниш та А.Л. Сухорукова у загальному вигляді визначають компетенцію, як певний обсяг державної діяльності, покладений на конкретний орган, або коло питань, передбачених законодавством, іншими нормативно-правовими актами, які він має право вирішувати в процесі практичної діяльності [11, с. 7]. Ю.С. Шемшученко визначає компетенцію, як сукупність встановлених в офіційно-юридичній або неюридичній формі прав і обов'язків будь-якого органу чи посадової особи, які

визначають можливість цього органу чи посадової особи приймати обов'язкові до виконання рішення, організовувати та контролювати їх виконання, вживати у необхідних випадках заходи відповідальності [12, с. 196]. Т.О. Карабін вважає, що компетенція є правовою категорією, яка характеризується сукупністю прав і обов'язків органів, організацій, посадових осіб з приводу вимоги певної поведінки від фізичних та юридичних осіб та предметів відання, які закріплені Конституцією та законами України, а також підзаконними правовими актами [13]. Схожої позиції дотримується Г.Г. Абасов, який компетенцію Верховної Ради Автономної Республіки Крим визначає, як сукупність прав та обов'язків (повноважень) даного органу та предметів відання (сфер та об'єктів), в яких даний суб'єкт є юридично компетентним [15]

На думку М.М. Мазепи, компетенція визначається як предмети відання права, обов'язки та територіальні межі діяльності кожного окремого органу; як функції і конкретні повноваження (права та обов'язки) щодо визначених предметів відання; як закріплена сукупність завдань, функцій, прав та обов'язків; як зміст і обсяг владних правомочностей, які має орган, а також та або інша посадова особа, і які фіксуються у відповідному юридичному документі; як правова категорія, що містить у собі предмети відання і владні повноваження, визначена Конституцією і законами України, має внутрішню єдність і узгодженість [15].

Аналізуючи наведені точки зору, можна зробити висновок, що причиною їх розбіжностей є різні підходи до визначення елементів компетенції які складають це поняття.

Як бачимо, одні автори, наприклад, В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький у своєму підручнику зазначають, що компетенція складається із сукупності публічно – владних повноважень (прав і обов'язків) відносно певних предметів відання (сфер і галузей суспільного життя) [16, с. 199], інші, наприклад, М.М. Мазепа, вважають, що компетенція - це поєднання двох обов'язкових елементів: повноваження та підвідомчості [15].

А.А. Карлов, відходячи від традиційних підходів включає до структури компетенції – предмети відання, сукупність прав і обов'язків та територіальну сферу діяльності органу [11, с. 7]. Б.М. Лазарєв, виділяє два основні елементи компетенції – обов'язок (перед державою) і право (по відношенню до керованих об'єктів) виконувати управлінські завдання і функції; право здійснювати передбачені законом форми управлінської діяльності [11, с. 7], і на відміну від більшості дослідників правової компетенції, вважає, що предмет ведення взагалі не є елементом компетенції, зазначаючи, що компетенцію органу управління входять не самі підвідомчі йому об'єкти, а лише право і обов'язок здійснювати ... управлінські функції стосовно цих об'єктів [11, с. 7].

О.С. Кутафін, Д.Ф. Шеремет [11, с. 7], А.Р. Крусян [17, с. 47-48], навпаки вважають предмет відання одним із основних елементів компетенції.

Найбільш ґрунтовно загальні положення компетенції розроблені професором Ю.О. Тихомировим. Його розробки пов'язані з дослідженням правової природи компетенції та її елементів, джерелами та засобами встановлення компетенції, тощо, були ним викладені у виданні «Теорія компетенції», в якому він визначив компетенцію, як покладений законом на уповноважену особу обсяг публічних справ, елементами якої є: нормативно встановлені цілі, або публічні функції; предмети відання

як юридично визначені сфери та об'єкти впливу; владні повноваження [18, с. 55-56]. Тому саме з його загальнотеоретичних розробок ми будемо виходити при дослідженні кримінальної процесуальної компетенції прокурора на досудових стадіях кримінального процесу, враховуючи те, що, по-перше, поняття кримінальної процесуальної компетенції є похідним від поняття компетенції в теорії права, і по-друге, питання неузгодженості постає і при аналізі поняття кримінальної процесуальної компетенції – немає єдиної думки щодо визначення цього поняття, його сутності, відсутні чітко виділені елементи.

Вперше в Україні фундаментальне спеціальне дослідження кримінально-процесуальної компетенції було проведено Л.М. Лобойко, який визначив кримінально-процесуальну компетенцію, як покладений законом на органи дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду обсяг публічних прав у сфері вирішення кримінально-правових конфліктів, що виникають у суспільстві [19, с. 25].

Н.С. Карпов визначає кримінально-процесуальну компетенцію, як сукупність прав та обов'язків органу дізнання, слідчого, які реалізуються у сфері процесуальної діяльності, межі його повноважень [20]. І. В. Потайчук, зазначає, що кримінально-процесуальна компетенція – це сукупність закріплених у законі повноважень, які визначають межі та характер зазначених органів у сфері кримінально-процесуальної діяльності при виконанні делегованих державою функцій щодо боротьби зі злочинністю [21, с. 188]. В. В. Вапнярчук також дійшов висновку, що кримінально-процесуальна компетенція – це сукупність повноважень будь-якого органу чи посадової особи, які визначають характер та ступінь їх участі в кримінально-процесуальній діяльності при виконанні своїх функцій [22, с. 83]. С.В. Бородін під компетенцією органа дізнання, слідчого, прокурора та суду розуміє сукупність повноважень кожного з цих органів [23, с. 12], тобто використовує поняття «компетенція» та «повноваження» як рівнозначні. Ототожнює ці поняття і О.В. Мічуріна, яка вказує, що компетенція органів дізнання – це сукупність встановлених законом повноважень у сфері кримінально-процесуальної діяльності при виконанні своїх функцій у межах, встановлених для кожного органу дізнання [24, с. 19]. М.С. Городецька, досліджуючи кримінально-процесуальну компетенцію слідчого ОВС, дійшла висновку, що це покладений кримінально-процесуальним законом обсяг публічних справ, змістом яких є порушення і розслідування кримінальних справ, віднесених законом до його відання, з метою підготовки їх до судового розгляду [25, с. 4]. А.С. Єсіна, встановлюючи сутність компетенції органів дізнання, зазначає, що це – встановлені законодавцем межі кримінально-процесуальної діяльності, яка характеризується сукупністю процесуальних повноважень, підслідністю кримінальної справи та юрисдикцією цих органів у сфері кримінального судочинства [26, с. 21].

Наведені авторами положення свідчать про те, що в теорії кримінального процесу робляться спроби визначити та дослідити сутність кримінальної процесуальної компетенції, і дослідження в цій сфері за останні роки активізувались, хоча і досі немає єдності думок авторів. Про це свідчать і наступні положення щодо визначення структурних елементів кримінальної процесуальної компетенції.

Так, В. Н. Ягодинський вважає, що компетенція передбачає два нерозривно пов'язані елементи: 1) питання, якими володіє той чи інший орган держави; 2) повноваження, якими його наділено для їх вирішення [27, с. 9].

А.С. Єсіна, у своєму дисертаційному дослідженні, дійшла висновку, що розкрити сутність поняття компетенції слід з урахуванням всіх елементів, що її характеризують, а саме – підслідність, повноваження, юрисдикція [26, с. 21].

О.М. Бандурка, досліджуючи компетенцію органів внутрішніх справ, зазначає, що вона характеризується сукупністю покладених на них завдань і функцій, а також конкретними повноваженнями того чи іншого органу внутрішніх справ [28, с. 66]. Позиції, щодо необхідності віднесення завдань до елементів компетенції дотримуються і І.Л. Бачило [29, с. 103].

В.І. Козицький, в якості важливих елементів компетенції виділяє територіальні межі дії певного органу, а також предметну підвідомчість [30, с. 209]. Н.С. Карпов, В.О. Шершньова до структурних елементів компетенції відносять сукупність прав, обов'язків, які реалізуються суб'єктом в процесі процесуальної діяльності, а також межі його повноважень [20]. В.В. Вапнярчук, І.В. Потайчук дотримуються єдиної думки, та в якості основного елементу кримінальної процесуальної компетенції виділяють повноваження суб'єктів кримінальної процесуальної діяльності, якими вони наділені для виконання покладених на них державою функцій [22, с. 188; 21, с. 83].

Враховуючи зазначене, можна дійти висновку, що в юридичній літературі сформувались різні підходи до визначення складових елементів кримінальної процесуальної компетенції, до числа яких відносять і завдання поставлені перед правоохоронним органом, і покладені на нього функції, і територію на яку поширюється юрисдикція цього органу, тощо. Але переважна більшість авторів єдина в думці, що в якості основного елементу компетенції слід виділяти повноваження.

На нашу думку, найбільш повно визначив структурні елементи кримінально-процесуальної компетенції Л.М. Лобойко, до числа яких включив: 1) кримінально-процесуальну функцію (кримінальне переслідування, захист, правосуддя); 2) предмет відання (підслідність, підсудність); 3) владні повноваження (гарантована законом міра прийняття процесуальних рішень та здійснення процесуальних дій) [19, с. 5]. Така структура кримінальної процесуальної компетенції притаманна і для органів прокуратури.

Таким чином, вважаємо, що кримінальна процесуальна компетенція є основою від якої залежить чітке визначення особливостей функціонування органів прокуратури, та враховуючи викладене пропонуємо визначати кримінальну процесуальну компетенції прокурора у досудовому провадженні, як правову категорію визначену Конституцією та законами України, яка має внутрішню єдність та узгодженість і представляє певний обсяг державної діяльності покладений на прокурора, здійснюваний ним в процесі провадження досудового слідства, що містить кримінальні процесуальні функції, предмети відання та владні повноваження.

Список літератури:

1. Захарченко А. М. Господарська компетенція місцевих державних адміністрацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право, господарсько-процесуальне право» / А.М. Захарченко. – Донецьк, 2007. – 20 с.
2. Головка О. І. Функції та компетенція органів Європейського Союзу у сфері соціальної політики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.11 «Міжнародне право». – К., 2003. – 19 с.
3. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: [навчальний посібник] / Н.Р. Кобецька. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 352 с.

4. Мамутов В.К. О соотношении понятий компетенции и правоспособности государственных органов / В.К. Мамутов // Правоведение. – 1965. – №4. – С. 56-63.
5. Козицький В.І. Компетенція регіональних управлінь МВС України в областях [Електронний ресурс] / В.І. Козицький // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. Збірник наукових праць. – 2012. – № 1(56). – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhnivs/2012_56/56/31.pdf.
6. Ткаченко О.А. Поняття компетенції державного органу / О.А. Ткаченко // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 4. – С. 192 – 197.
7. Державне управління: [навчальний посібник] / [А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко]; за ред. А.Ф. Мельник. – [2-ге вид., випр. і доп.] - К.: Знання, 2004. – 342 с.
8. Юридична енциклопедія: у 6 т. / [ред.-кол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін.]. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 2001. – Т.3. – 792 с.
9. Скакун О.Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс): [учебник] / О.Ф. Скакун. – Х.: Эспада, 2005. – 840 с.
10. Лазор А.О. Компетенція та повноваження представницьких органів місцевого самоврядування в Україні: аналіз співвідношення у правовому і науковому вимірах / А.О. Лазор, О.Д. Лазор // Держава та регіони. – Серія: Державне управління. – 2011. – № 1. – С. 58 – 66.
11. Кальниш Ю.Г. Компетенція обласних державних адміністрацій як повноважних органів системи виконавчої влади на місцях в Україні / Ю.Г. Кальниш, А.Л. Сухорукова // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – т. 130. – Державне управління. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. – 2010. – Вип. 117. – С. 6-11.
12. Юридична енциклопедія: у 6 т. Т.3 / [ред. Ю.С. Шемшученко]. – К.: Укр. енцикл, 1998. – 733 с.
13. Карабін Т. О. Співвідношення повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування: теоретичні і практичні питання [Електронний ресурс] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – К., 2007. – 24 с.: - Режим доступу: [http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21FMT=fullw&S21ALL=\(%3C.%3EA%3D%D0%9A%D0%90%D0%A0%D0%90%D0%91%D0%86%D0%9D%3C.%3E%2B%3C.%3EA%3D%D0%A2%D0%95%D0%A2%D0%AF%D0%9D%3C.%3E%2B%3C.%3EA%3D%D0%9E%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%90%D0%9D%D0%94%D0%A0%D0%86%D0%92%D0%9D%D0%90%3C.%3E\)&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=&Z21ID=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20](http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21FMT=fullw&S21ALL=(%3C.%3EA%3D%D0%9A%D0%90%D0%A0%D0%90%D0%91%D0%86%D0%9D%3C.%3E%2B%3C.%3EA%3D%D0%A2%D0%95%D0%A2%D0%AF%D0%9D%3C.%3E%2B%3C.%3EA%3D%D0%9E%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%90%D0%9D%D0%94%D0%A0%D0%86%D0%92%D0%9D%D0%90%3C.%3E)&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=&Z21ID=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20).
14. Абасов Г.Г. Компетенція Верховної Ради Автономної Республіки Крим: проблеми теорії та практики [Електронний ресурс] / Г.Г. Абасов // Кримський юридичний вісник: Збірник наукових праць. – Симферополь. – 2009. – Вип. 1 (5). - Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Kyuv/2009_1/1-5/22.pdf.
15. Мазепа М.М. Компетенція та повноваження Державної служби охорони при МВС України [Електронний ресурс] / М.М. Мазепа // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2011. – № 3 (54). - Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhnivs/2011_54/54/28.pdf.
16. Муніципальне право України: [підручник] / [В.Ф. Погорілка, О.В. Фрицький, М.І. Корнієнко, та ін.]; за ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького, шеф-редактор В.С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
17. Крусян А.Р. Взаємодія місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Україні / А.Р. Крусян. – О.: «Юридична література», 2001. - 161 с.
18. Тихомиров Ю.А. Теория компетенции / Ю.А. Тихомиров. – М.: Издание г-на Тихомирова Ю.А., 2001. – 355 с.
19. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальна компетенція: [монографія] / Л.М. Лобойко. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2005. – 231 с.
20. Карпов Н.С. Деякі аспекти розслідування податкових злочинів на сучасному етапі розвитку податкового законодавства [Електронний ресурс] / Н.С. Карпов, В.О. Шершньова // Вісник національної академії внутрішніх справ. – 2011. – № 4. – С. 133-148. - Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Nvknivs/2011_4/index.htm.
21. Потайчук І. В. Кримінально-процесуальна компетенція органів розслідування / І. В. Потайчук: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 25–26 трав. 2006 р.) : у 2 ч. [Реформування законодавства з питань протидії злочинності в контексті євроінтеграційних прагнень України]. – ч. 1. – Запоріжжя : Юрид. ін-т ДДУВС, 2006. – С.
22. Вапнярчук В. В. Процесуальне становище особи, яка провадить дізнання: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Вячеслав Віталійович Вапнярчук. – Х., 2000. - 199 с.
23. Бородин С.В. Разрешение вопроса о возбуждении уголовного дела: [учебное пособие] / С. В. Бородин; под ред. Б.А. Викторова. – М.: ВНИИ МВД СССР, 1970. – 117 с.
24. Мичурина О.В. процессуальные и организационные вопросы осуществления начальником следственных изоляторов и лечебно-трудовых профилакториев функций органа дознания: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Оксана Валерьевна Мичурина. – М., 1993. – 198 с.
25. Городецька М. С. Кримінально-процесуальна компетенція слідчого органів внутрішніх справ: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / М.С. Городецька. - Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2010. – 20 с.

26. Есина А. С. Процессуальная компетенция органов дознания системы МВД России : дисс. ... канд. юр. наук: 12.00.09. / Алла Сергеевна Есина. – М., 2003. – 212 с.
27. Ягодинский В. Н. Подследственность преступлений : [учеб.-метод. пособие] / В. Н. Ягодинский. – К. : РИО МВД Украины, 1994. – 32 с.
28. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України: [підручник] / О.М. Бандурка. – Х.: Ун-т внутр. справ, 1998. – 480 с.
29. Бачило И.Л. Организация советского государственного управления: правовые проблемы / Отв. ред. Б.М. Лазарев. – М.: Наука, 1984. – 237 с.
30. Козицький В.І. Компетентія регіональних управлінь МВС України в областях / В.І. Козицький // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. – 2012. - № 1 (56). – С. 203-210.
31. Лазарев Б.М. Компетентия органов управления / Б.М. Лазарев. – М.: Юрид. Лит., 1972. – 280 с.
32. Аверьянов В.Б. Функции и организационная структура органа государственного управления / В.Б. Аверьянов. – К.: Наукова думка, 1979. – 150 с.
33. Ткаченко А.О. Поняття компетенції державного органу / А.О. Ткаченко // Часопис київського університету права. – 2009. – № 4. – С. 192-197.
34. Лисенков С.Л. Основы правознавства: [навчальний посібник для уч. 9 кл. загальноосвіт. навч. закл.] / С.Л. Лисенков. – К.: Либідь, 2000. – 392 с.
35. Бачило И.Л. Функции органов управления (правовые проблемы оформления и реализации) / И.Л. Бачило. – М.: Юридическая литература, 1976. – 198 с.

Ена И. В. К определению понятия и структурных элементов уголовной процессуальной компетенции прокурора в досудебном производстве / И. В. Ена // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). № 1. – С. 191-198.

Статья содержит исследование взглядов ученых-юристов, которые содержат определение понятия «компетенция» в теории права и понятие уголовной процессуальной компетенции, в процессе анализа которых сформулировано определение понятия и структурных элементов уголовной процессуальной компетенции прокурора в досудебном производстве.

Ключевые слова: компетенция, уголовная процессуальная компетенция, полномочия, права и обязанности, предмет ведения, уголовная процессуальная функция, прокурор.

Ena I. V. By the definition of the structural elements of the criminal and procedural competence of the prosecutor in the pre-trial proceedings / I. V. Ena // Scientific Notes of Tavriya National V. I. Vernadsky University. – Series : Juridical sciences. – 2013. – Vol. 26 (65). № 1. – P. 191-198.

The article contains a study of the views of legal scholars, which contain a definition of "competence" in the theory of law and the concept of criminal procedural competence in the analysis are set forth a definition of the structural elements of the criminal and procedural competence of the prosecutor in pre-trial proceedings.

Keywords: competence, criminal procedural competence, powers, rights and duties of the subject, the criminal procedural function, the prosecutor.